مدیریت شهری
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019
۱۵۳-۱۷۲
زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۵/۱۰ زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۷/۲/۳

تدوین مدل یکپارچه حکمرانی و مدیریت شهری تهران
(با نگاهی بر مدل‌های مدیریت شهری کلانشهرهای جهان)

دکترحسین طلا* -پژوهشگاه مهندسی بحران های طبیعی شاخص پژوه، اصفهان، ایران

چکیده
اداره امور شهر تهران بطور اثربخش و کارآمد همواره از جمله مهم‌ترین دغدغه‌های مدیران دولتی کشور بوده است. تجربه اجرایی در شهر تهران نشان می‌دهد که در این کلانشهر با این امر مواجه هستیم که سیستم حکمرانی و مدیریت شهری تهران دارای گسست از یکدیگر می‌باشد. بعبارتی فرمانداری تهران به عنوان دستگاه حاکمیتی و شهرداری تهران به عنوان دستگاه اجرایی امور شهر تهران در برخی موارد دچار موازی کاری و یا حتی در مواردی گرفتار تضاد وظایف شده‌اند. در راستای پاسخگویی بدین مشکل، هدف این مقاله بر آن است تا با مطالعه و الگوبرداری از مدل‌های مدیریت شهری در کلانشهرهای منتخب جهان و همچنین تشکیل پنل خبرگان بتوانیم مدلی را جهت یکپارچه‌سازی حکمرانی و اداره امور شهر تهران تدوین نماییم. این تحقیق از نوع توصیفی، تطبیقی و اکتشافی می‌باشد. در این پژوهش از روش ترکیبی استفاده گردیده است. بدین ترتیب که در گام ابتدایی جهت شناخت الگوهای مدیریت شهری کلانشهرهای منتخب از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است و در گام دوم با استفاده از ابزار مصاحبه و پرسشنامه، یافته‌های تحقیق تجزیه و تحلیل گردیده است. همچنین با توجه به یافته‌های حاصی از مطالعات تطبیقی و در نظرگرفتن ابعاد مدیریت شهری تهران، به تدوین مدل یکپارچه حکمرانی و مدیریت شهری تهران پرداخته‌ایم. جامعه آماری این تحقیق خبرگان مدیریت شهری تهران می‌باشند که بدین منظور نمونه‌ای به حجم ۳۰ نفر از این افراد انتخاب گردیده است. داده‌های این تحقیق نیز به کمک نرم افزارهای تخصصی (AHP، TOPSIS و ...) تحلیل شده است. نتیجه این تحقیق تدوین مدلی است که طی آن با محوریت فرمانداری تهران و مشارکت سایر نهادهای درگیر در اداره امور شهری (از طریق اختصاص جایگاه مشارکت در تصمیم‌گیری به این نهادها) مدیریت شهری تهران بصورت یکپارچه درآید.

واژه‌های کلیدی: کلانشهر تهران، حکمرانی شهری، مدیریت یکپارچه شهری

Developing an Integrated Model of Governance and Tehran Urban Management

Abstract
Tehran Urban Affairs Office has always been one of the most important concerns of government managers in the country. The executing experience in Tehran shows that in this metropolis we are faced with the fact that Tehran's system of management is breaking up. In other words, the Tehran governorship as the sovereignty system and the Tehran municipality as the executive system of Tehran affairs have in some cases parallel work or even a conflict of duty. In order to solve this problem, the purpose of this article is to study and modeling urban management patterns in selected metropolises worldwide as well as to form a panel of experts in order to develop a model for integrating governance and to manage Tehran urban affairs. This research is descriptive, comparative and exploratory. In this study, a hybrid method was used. In the first step, library method is used to identify the urban management patterns of selected metropolises and in the second step, the research findings were analyzed using interview and questionnaire tools. Also, based on the findings of comparative studies and considering the dimensions of Tehran urban management, we have developed an integrated model of Tehran urban governance and management. The statistical population of this research are experts in Tehran urban management who were selected for this purpose with a sample size of 30 people. The data of this research is also analyzed with the help of specialized software. The result of this research is the development of a model with a focus on Tehran's governing body and the involvement of other institutions involved in the management of urban affairs so as to integrate the urban management of Tehran through the allocation of participation in decision making to these institutions.

Key Words: Tehran Metropolis, Urban Governance, Integrated Urban Management

* نویسنده مسئول مکاتبات، شماره تماس: ۷۷۵۲۹۱۸۲ ، رایانامه: Tala-h@yahoo.com

۱- مقدمه

توسعه زندگی شهرنشینی در ابعاد جمعیتی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی سبب گردید تا به موضوع مدیریت خدمات شهری بطور جدی نگریسته شود. در پاسخ به این نیاز، دانشمندان مدیریت شهری مدل‌هایی برای اداره شهرها ارائه دادند که هرکدام با توجه به نیازهای منطقه‌های و اجتماعی هر شهر دارای مزایا و معایبی بود. بطور معمول می توان سه مدل کلان را در سطح شهرهای جهان برای اداره امور شهر شناسایی کرد. هرکدام از این مدل‌ها به فراخور آنکه شورای شهر (به عنوان قوه مقننه شهری) و شهرداری (به عنوان قوه مجریه شهری) را در چه جایگاهی از قدرت قرار داده اند؛ با یکدیگر متفاوت می‌باشند. ۳مدل عمده که در اینجا مطرح می‌گردد عبارتند از مدل شورا-شهردار، مدل شورا-مدیر شهر و مدل کمیسیونی. هر کدام از این مدل‌ها با توجه به مشخصه‌های امنیتی، سیاسی، اقتصادی، و فرهنگی اجتماعی شهرهای متفاوت جهان می‌تواند کاربرد بهینه داشته باشد. مدل مدیریت شهری کلانشهر تهران مدل شورا-مدیر شهر می‌باشد. در این مدل اعضای شورای اسلامی شهر تهران با رای مستقیم مردم تهران انتخاب می‌شوند و شهردار تهران بوسیله اعضای شورای شهر انتخاب می‌گردد. شهردار تهران در خصوص عملکرد و بودجه باید به شورای شهر پاسخگو باشد ولی می‌تواند روسا و معاونین خود و سازمان‌های زیر نظر خود را منتصب نماید. مشکل عمده‌ای که در بحث مدیریت شهری تهران وجود دارد عدم یکپارچگی سیاست‌گذاری و خدمت رسانی در امور شهری می‌باشد. بعنوان مثال به لحاظ تقسیمات کشوری شهرستان تهران شامل سه شهر تهران، ری، و شمیرانات است که هرکدام دارای فرمانداری جداگانه از یکدیگر می‌باشند. ولی در تقسیمات شهرداری تهران کلانشهر تهران شامل مناطق ۲۲گانه‌ای است که شمیرانات منطقه ۱ و شهر ری منطقه ۲۰ شهرداری تهران می‌باشد. از طرفی در محدوده کلانشهر تهران سازمانها و نهادهای مختلفی مشغول خدمت رسانی به شهروندان می‌باشند که نقشه تقسیمات شهری هر کدام با دیگری متفاوت است. بطور مثال نقشه تقسیمات نیروی انتظامی، شهرداری و بیمه تامین اجتماعی به کلی با یکدیگر متفاوت است. این امر در مواردی موجب سردرگمی شهروندان در مراجعه به ادارات و سازمانهای متولی امور شهری می‌گردد. در این تحقیق با درنظر گرفتن این خلا و همچنین با عنایت بر مصوبه شورای عالی امنیت ملی، سعی بر آن بود تا مدلی جهت یکپارچه‌سازی خدمات شهری ارائه گردد. در این مدل فرمانداری تهران به عنوان نهاد متمرکز ارائه دهنده خدمات شهری در نظر گرفته‌می‌شود و کلیه نهادها و سازمانهای متولی امور شهری با داشتن یک نماینده در میز مدیریت بخشداری در نواحی معین‌شده به ارائه خدمات به شهروندان می‌پردازند.

۲- اهداف و سوالات تحقیق

۲-۱ اهداف تحقیق

هدف اصلی تحقیق حاضر "ارائه مدلی در حوزه حکمرانی و مدیریت شهری تهران" می‌باشد.

در راستای هدف اصلی، اهداف فرعی ذیل قابل تعریف است:

۱. مطالعه تطبیقی مدلهای مدیریت شهری در شهرهای مختلف جهان

۲. تعیین ابعاد مدل پیشنهادی

۳. تعیین اهمیت و اولویت ابعاد مدل پیشنهادی

۴. پیشنهاد مدل مطلوب برای بهبود حکمرانی و مدیریت شهر تهران

۲-۲ سوالات تحقیق

سوال اصلی این تحقیق را می‌توان بدین شرح مطرح نمود: مدل مناسب برای حکمرانی و مدیریت شهر تهران با توجه به سایر الگوهای مدیریت شهری کلانشهرهای جهان کدام است؟

در این راستا، سوالات فرعی تحقیق حاضر را می توان به صورت ذیل بیان نمود:

۱. الگوهای متداول مدیریت شهری در شهرهای

جهـان کـدام اند؟
۲. ابعاد الگوی بهبود وضعیت موجود کدام است؟
۳. اهمیـت و اولویـت ابعـاد الگـوی پیشـنهادی چگونه است؟
۴. الگوی پیشنهادی چگونه باید باشد؟
خاطـر نشـان می‌سـازد ایـن تحقیـق فاقـد فرضیـه می‌باشـد .

۳- ادبیات و پیشینه تحقیق

۳-۱ مبانی نظری

مکاتـب نظـری اخیـر در مدیریـت شـهری را در دو گـروه عمـده طبقـه بنـدی نمـود:
نخسـت دیـدگاه نومنطقه‌گرایـی کـه در دهـه ۱۹۹۰ پـس از ۳۰ سـال غیبـت جدی منطقه‌گرایـی در عرصه نظـری ظاهـر شـد. نهضـت نومنطقه‌گرایـی با بررسـی مسـائل متعـددی کـه مناطق کلانشـهری با آن دسـت بـه گریبان هسـتند بـار دیگر بـر روی سـاختار نهادی منفـک متمرکـز شـده و بـه انتقـاد بیشـتر از سـاختار تفکیکـی نهـادی پرداختـه اسـت. ایـن دیدگاه نیـاز به سـازماندهی مجدد نهـادی را بطور جـدی مطرح کرده و معتقـد اسـت کـه در شـرایط جدیـد اقتصـاد جهانی نیـاز بـه یکپارچه سـازی نهـادی بـرای جـذب منافع و دفـع زیانهـای جهانی شـدن وجـود دارد.
دیـدگاه دوم حکمروایـی کلان شـهری کـه الگـوی پیشـنهادی دیدگاه نومنطقه‌گرایی محسـوب می‌شـود. در ایـن الگـو بجـای تاکیـد بـر سـاختارهای نهـادی پرحجـم، تاکیـد بـر فرآیندهـای همـکاری و مشـارکت اسـت. اگـر چـه سـاختار نهـادی مشـخصی کـه مـورد توافـق همه باشـد وجود نـدارد. اما اکثـرا امیدوارند که فرآیندهـای همکاری و مشـارکت در طی زمان نهادینه شـود و منجر به تشـکیل نهادی کارآمـد و فراگیر برای کل منطقـه گـردد. در الگـوی جدیـد تاکیـد زیـادی بـر نقـش نهادهـای غیردولتـی از جملـه سـاختارهای شـبکه‌ای غیـر رسـمی کـه برخاسـته از جامعـه مدنـی هسـتند؛ می‌شـود. همچنیـن همـکاری داوطلبانه بین مدیریت‌هـای محلـی و بسـتن قراردادهـا و توافق‌نامـه بیـن نهادهـای محلـی مـورد تاکید قـرار گرفته اسـت.
در الگـوی حکمروایـی کلان شـهری وظایـف عمدتـا حـول دو محـور قـرار دارد. از یـک طـرف توجـه بـه توسـعه اقتصادی و نقش منطقه کلانشـهری در اقتصاد جهانـی که تشـدید مزیتهـای رقابتـی آن و تلاش برای کسـب رتبه‌ای شایسـته در منطقه از اهداف آن است. و از طـرف دیگـر وظایفـی که مربـوط به قلمـروی درونی منطقـه اسـت و شـامل هم‌اندیشـی و چـاره جویـی در مسـائل زیسـت محیطـی، خدمـات و زیرسـاختهای منطقـه‌ای، برقـراری عدالت توزیعی و مسـائل اجتماعی و فرهنگـی بـا مشـارکت تمامـی کنشـگران اسـت. (صرافـی، ۱۳۸۳)

۳-۲ پیشینه تحقیق

۳-۲-۱ تحقیقات صورت پذیرفته در ایران

• در کتابـی بـا عنـوان "حکومـت محلـی یا اسـتراتژی توزیـع فضایـی قـدرت سیاسـی ایـران" محقـق بـه بررسـی تمرکزگرایـی و تمرکـز زدایـی پرداختـه و معایـب و مزایـای هر دو شـیوه حکومتی را بیـان کرده اسـت. نویسـنده با بررسـی تجـارب حکومـت محلی در کشـورهای پاکسـتان، هند، ترکیـه، انگلسـتان، مالزی، فرانسـه، روسـیه، چین، ایـالات متحده، پیشـنهاد نظام نیمـه متمرکـز را برای نظـام سیاسـی- اداری ایران می دهـد کـه براسـاس آن، حکومـت محلـی در چارچوبی فراتـر از نظـام مدیریـت شـورا- شـهرداری شـکل مـی گیـرد. (قالیبـاف، ۱۳۸۶)
• در پایـان نامـه‌ای با عنوان "بررسـی تطبیقی الگوهای مدیریـت شـهری در آمریکا، فرانسـه، مالـزی، ترکیه، و ایـران" محقـق بـه بررسـی مدلهـای مدیریـت شـهری در کشـورهای فـوق پرداخته اسـت. این تحقیـق از نوع توصیفـی و جامعـه آماری آن، شـهرهای مـورد مطالعه از طریـق مطالعـات کتابخانـه ای و اینترنـت می‌باشـد. (داوران، ۱۳۹۲)
• در مقاله‌ای با عنوان "بررسـی امکان سـنجی اسـتقرار مدیریـت یکپارچـه شـهری در ایـران (مطالعـه موردی مشـهد)" محقق پس از بررسـی اجمالـی روند تغییرات نظـام مدیریتـی شـهری در کشـور و شـهر مشـهد، بـا انجـام یـک مطالعـه میدانـی گسـترده، سـازمانهای

تاثیرگـذار بـر مدیریـت شـهری مشـهد را شناسـایی و نـوع و شـدت هریـک از آنهـا را بیـان نمـوده اسـت. در ایـن مطالعـه ۲۹ سـازمان در سـه گـروه سـازمان های دارای روابـط متقابـل، زنجیـره‌ای و جمعی یـا نهادهای محلـی اداره شـهر معرفـی شـده اند. منطق این دسـته بنـدی ارتبـاط میـات تدابیـر و مداخـلات مدیریتـی مـورد نیـاز و نـوع تعامـلات میـان سـازمانی می‌باشـد. (حسـینی، ۱۳۸۸)

• در پایـان نامـه‌ای بـا عنـوان "امـکان سـنجی تحقـق مدیریـت یکپارچـه شـهری بـا تاکید بر سـطح تصمیم گیـری (نمونـه مـوردی تهـران)" عوامـل موثـر بـر یکپارچگـی مدیریـت شـهری در نمونـه مـوردی شـهر تهـران از طریق دو روش کمی و کیفی شناسـایی کرده اسـت. یافته هـای روش کمی که محصـول جمع آوری نظـرات مدیـران و کارشناسـان نهـاد مدیریـت شـهری تهـران (شـامل شـهرداری و شـورای شـهر تهـران) و برخی نهادهای دولتی/حکومتی (شـامل وزارت کشـور، وزارت مسـکن و مجلس شـورای اسـلامی) است، نشان مـی دهد کـه چهـار عامل شـبکه نهادها و سـازمانهای متعـدد ذیربـط مدیریت شـهری، نظـام و روابط قدرت بازیگـران عرصـه شـهری، بسـتر قوانیـن و مقـررات موجـود شـهری و همچنین زیرسـاخت هـای اطلاعاتی و ارتباطـی از جملـه عوامـل موثـر بـر عـدم یکپارچگی مدیریـت شـهری هسـتند کـه از ایـن میـان در صورت اصـلاح نظـام و روابـط قـدرت میـان بازیگـران عرصـه شـهری، امـکان یکپارچگـی فراینـد مدیریـت شـهر تهـران فراهـم مـی شـود. (میرعابدینـی، ۱۳۸۸)

• در پایان نامه "آسـیب شناسـی مدل اداره امور شـهر در ایـران (بـا تاکیـد بـر شـهر تهـران)" محقـق جهـت بررسـی چالـش هـای موجـود بـر سـر راه مدیریـت شـهری، ابتـدا از طریـق مفاهیـم مدیریـت شـهری و مـدل هـای مدیریـت شـهری، نـوع مـدل مدیریـت شـهری در ایـران را شناسـایی کـرده اسـت .سـپس بـا اسـتفاده از الگـوی حکمرانی شـهری و مؤلفـه های آن بـه اسـتخراج مؤلفه هـای مطابق با شـرایط جامعه خود پرداختـه اسـت . نتیجـه ای که از تمامـی مصاحبه ها و بررسـی اسـناد قانونـی در زمینه مدل مدیریت شـهری بـه دسـت آمـده اسـت، گویـای ایـن مطلب اسـت، که بـرای اجتنـاب از چالـش هـای موجـود بهتریـن روش ایـن اسـت کـه در انتخـاب اعضـاء شـورا، فـارغ از تعلق سیاسـی آنان و جنسیتشـان، صرفـا به کارنامـه اجرایی و نـوع تخصـص آنـان بـا توجـه بـه نیازهـای مدیریتی، اجتماعـی و فرهنگـی شـهر، دقـت و تامـل شـود. (میکائیلی‌نمیـن، ۱۳۹۲)

۲-۲-۳ تحقیقات صورت پذیرفته در جهان

• در مقالـه‌ای بـا عنـوان "مدیریـت شـهری در کشـور هـای در حـال توسـعه "محقـق بعـد از بررسـی جامـع تاریخی مفهوم مدیریت شـهری و در پاسـخ به پرسـش طـرح شـده، سـه بعـد کلیـدی را بـه عنـوان اجـزای سـازنده تعریـف مفهـوم و رویکـرد مدیریـت شـهری موضـوع بحـث قـرار می دهد، که پاسـخ روشـن به آنها مـی توانـد تعریفـی اقنـاع کننـده از مدیریـت شـهری فراهـم سـازد. (Mc Gill, ۲۰۰۱)

• در مقالـه‌ای بـا عنـوان "سـاختارهای حکمرانـی شـهری: تـلاش بـرای طبقه‌بنـدی" نگارنده به بررسـی انـواع مـدل هـای مدیریت شـهری در شـهرهای امریکا پرداختنـد، کـه براسـاس مطالعـه آنهـا، پنـج مـدل یـا شـکل کلی حکومـت شـهری در ایالات متحـده امریکا وجـود دارد. اگرچـه هـر یـک از ایـن اشـکال حکومـت شـهری ویژگیهای متمایـزی دارند، امـا تحقیقات اخیر نشـانگر نوعـی همگرایی بین اشـکال مختلـف حکومت در چنـد دهـه اخیـر و به ویـژه بین مدل شـورا - مدیر شـهر و شـهردار - شـورا اسـت. اکثریت عمده شهرهای امریـکا دو مـدل از مجموعـه مـدل هـای حکومـت شـهری را بـرای اداره شـهرهای خـود برگزیـده انـد .حـدود ۵۲ درصـد از شـهر هـا، مدل حکومت شـهری شـورا – مدیر شـهر و ۳۲ درصد مدل شـهردار - شـورا را برای اداره شـهرها و شـهرداری ها برگزیده‌اند. تعداد شـهرهایی کـه از سـه مـدل حکومـت شـهری دیگـر (مـدل کمسـیونی، مـدل نشسـت شـهری بـاز و مـدل نشسـت شـهری نماینـده) اسـتفاده مـی کننـد، کمتر از ۵ درصـد را بـه خـود اختصـاص می‌دهـد. (De

Santis, ۲۰۰۲)

• در مقاله‌ای با "عنوان مناطق شهری جهانی" نویسنده پس از بررسی یازده شهر- منطقه جهانی به این نتیجه می‌رسند که فرآیند و حتی فرم سازمان فضایی مناطق کلان شهری تحت تاثیر دو عامل معین شکل اختصاصی و محلی پیدا می‌کنند : عوامل کالبدی مربوط به بستر طبیعی و عوامل سیاسی و به عبارت دقیق تر فرهنگ حکمرانی رایج در هر منطقه کلان شهری. لذا تعدد و تکثر بازیگران و نیروهای موثر در حیات کلان شهری و ضرورت همگرایی و همسویی آنها در یک چهارچوب مبتنی بر دمکراسی منطقه ای و عدالت فضایی را می توان مهمترین استدلال ضرورت استقرار مدل حکمرانی شهری و جایگزینی آن به جای حکومت شهری دانست. (Simmonds, ۲۰۰۹)

با توجه به پیشینه تحقیقات انجام شده می‌توان گفت تاکنون تحقیقی در جهت ارائه مدل یکپارچه مدل حکمرانی و مدیریت شهری تهران که جنبه اجرایی و عملیاتی داشته باشد و همچنین با توجه به ویژگی‌های منحصر بفرد این کلانشهر تدوین شده باشد؛ انجام نپذیرفته است که در این مقاله به این موضوع پرداخته خواهد شد.

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تطبیقی، توصیفی و اکتشافی می باشد. در این نوع تحقیقات محقق می بایست در حین پژوهش، به سوالات مطرح شده پاسخ داده و متغیرهای کلیدی مرتبط با اهداف تحقیق را شناسایی و کشف نماید. همچنین با توجه به مطالعه تطبیقی در حوزه مدل های مدیریت شهری، پیچیدگی و متغیرهای متنوع در ارزیابی کارایی و اثربخشی مدل مدیریت شهری در شهرهای متفاوت جهان به صورت توصیفی تحلیل و الگوبرداری های مورد نظر انجام خواهد پذیرفت. همچنین در تحقیق حاضر به دلیل پیچیدگی موضوع و گستردگی ابعاد مسئله از رویکرد ترکیبی استفاده خواهد شد. در این رویکرد از روشهای کمی و کیفی استفاده و از مزیت های هر دو نوع از روش های بهره‌برداری خواهد شد. بدین صورت داده‌ها به دو روش کتابخانه های و میدانی جمع آوری می گردد، همچنین به دلیل نو بودن موضوع برخی داده ها می بایست به صورت اولیه جمع آوری و تحلیل گردند. واحد تحلیل در این تحقیق فرد می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق خبرگان و مدیران مدیریت شهری تهران بوده است که نمونه‌ای به حجم ۳۰ نفر برای تعمیم نتایج نمونه به جامعه درنظر گرفته شده است. ابزارهای مورد استفاده برای جمع آوری داده ها، پرسشنامه‌های بسته و نیمه بسته به همراه مصاحبه‌های عمیق با خبرگان خواهد بود. داده های تحقیق نیز به کمک نرم‌افزارهای تخصصی (TOPSIS، AHP و ...) تحلیل خواهند شد. شیوه تحلیل داده‌ها در این تحقیق بدین شکل بوده است که با مراجعه به خبرگان مدیریت شهری ابعاد مدنظر در تدوین مدل حکمرانی و مدیریت شهری کلانشهر تهران احصا گردیده و سپس میزان اهمیت با استفاده از نرم‌افزار AHP و روش آنتروپی منفی سنجیده شده است. در ادامه تحقیق نیز با مراجعه به خبرگان مدیریت شهری، ابعاد مورد اهمیت در مدیریت شهری تهران احصا گردیده است و در پایان نیز با توجه به این ابعاد و همچنین با درنظر گرفتن نتایج حاصل از مطالعات تطبیقی، مدلی تدوین گردیده است که اولا بتواند حکمرانی و مدیریت شهری تهران را بطور یکپارچه درآورد و ثانیا بتواند ابعاد مدنظر گرفته شده در مدیریت شهری تهران را تامین نماید. همچنین از نجا که میزان اهمیت هرکدام از ابعاد هفت گانه استخراج شده متفاوت می‌باشد؛ میزان اهمیت و اولویت ابعاد احصا شده مورد بررسی قرار گرفت.

روش تحقیق در این مقاله را می‌توان در گام‌های زیر معرفی نمود:

۱. مطالعات کتابخانه ای در حوزه مدیریت شهری و حکمرانی

۲. تعیین ابعاد مدل پیشنهادی

۳. تدوین مدل پیشنهادی جهت تامین ابعاد احصا شد ه

۵- تجزیه تحلیل داده‌ها

در این مقاله سعی بر آن بوده است تا بوسیله مطالعات تطبیقی صورت گرفته از مدل‌های مدیریت شهری کلانشهرهای مطرح دنیا و همچنین تشکیل پنل خبرگان، بتوان به الگویی دست یافت که توسط آن بتوان اداره امور شهر تهران را بصورت یکپارچه درآورد. در این بخش به یافته‌های تحقیق هم در قسمت مطالعات تطبیقی و هم در قسمت تجزیه تحلیل داده‌های مستخرج از پرسشنامه‌ها خواهیم پرداخت.

۵-۱ مطالعات تطبیقی

از اهداف بنیادین این تحقیق آن است که با توجه به مدل های مدیریت شهری که در سایر کلانشهرهای مطرح دنیا مورد استفاده قرار گرفته است و همچنین تشکیل پنل خبرگان مدیریت شهری تهران بتوان ابعاد مدیریت شهری کلانشهر تهران را شناسایی و وضعیت پایداری یا ناپایداری سیستم مدیریت شهری تهران را تحلیل نمود. در این راستا مدل‌های مدیریت شهری در کلانشهرهای نیویوک، لندن، پاریس، استانبول و کوالالامپور به شرح خلاصه ذیل مورد بررسی قرار گرفت:

۱) مدل مدیریت شهری نیویورک: مدل اداره کلانشهر نیویورک شورا – شهردار است. شورای شهر نیویورک ۵۱ عضو دارد که برای ۲ سال انتخاب می شوند. شورای شهر شهردار نیویورک را برای مدت ۴ ساله انتخاب می کند. الگوی مدیریت شهری نیویورک مدل شهردار مدیر شهر قوی است. شهردار تمام قدرت اداری و اجرایی را دراختیار دارد. برنامه ریزی در کلانشهر نیویورک توسط نهاد برنامه ریزی منطقه‌ای نیویورک یا RPA انجام می شود. این نهاد سازمان برنامه ریزی منطقه‌ای غیرانتفاعی و مستقل است. RPA در ۳ حوزه عمده حمل و نقل محیط زیست و توسعه شهری فعالیت می کند.

۲) مدل مدیریت شهری لندن: مدیریت کلانشهر لندن دارای دوسطح اصلی است سطح اول آن اداره لندن بزرگ GLA است که در سال ۱۹۹۱ تاسیس گردید. GLA دارای دو هسته اصلی است: هسته گروههای عملکردی و هسته شهردار که ۲۵ عضو دارد و مستقیما توسط شهروندان انتخاب می شود. شهردار بودجه GLA را تعیین می کند و اعضای مجمع GLA نگهبان و مراقب فعالیتهای شهردار هستند. اداره لندن بزرگ دارای ادارات زیرمجموعه ذیل می باشد:

- آژانس توسعه لندن (LDA) که مسئول توسعه اقتصادی و بازسازی شهر لندن می باشد.
- نهاد حمل و نقل لندن که حمل و نقل شهری را بر عهده دارد.
- پلیس لندن که مسئول برقرارای امنیت در کلانشهر لندن می‌باشد.
- آتش نشانی لندن که مسئول پاسخگویی به حوادث غیرمترقبه در کلانشهر لندن است.

سطح دوم مدیریت شهری لندن اداره حکومتی لندن GOL است که نمایندگی حکومت مرکزی بریتانیا در پایتخت را بر عهده دارد که سیاستها و برنامه های ۱۲ دپارتمان مرکزی در نزد شورای سلطنتی را به پایتخت منتقل می کند و نظرات لندن را به هیئت حاکمیت مرکزی انگلیس منتقل می نماید. نکته قابل توجه در ارتباط با GOL و GLA آن است که این دو نهاد هیچگونه دخالت مستقیمی در امور یکدیگر ندارند و همچنین فعالیت موازی با هم انجام نمی دهند و دارای سطوح فعالیت متفاوت هستند .

۳) مدل مدیریت شهری پاریس: در پاریس انتخابات شورای شهرداری در ۲۰ منطقه انجام میگیرد که ۱۶۳ نفر به عنوان اعضای شورای شهرداری و ۳۵۲ نفر به عنوان شورای محلات انتخاب می شوند. شهرداری پاریس دو وظیفه اصلی را بر عهده دارد. نه تنها نماینده دولت و فرماندار است بلکه ریاست اجرایی حکومت محلی (شهرداری) را نیز برعهده دارد. شهرداری پاریس وظایف گسترده‌ای را از جمله

امور مالی شامل اخذ و تصویب بودجه تعیین مالیات و قراردادهای وام امور کارکنان و کارمندان اداره املاک شهرداری و مدیریت جاده‌ها خیابان ها ارائه خدمات اجتماعی و عمومی بر عهده دارد.
علاوه بر این وظایف، شهرداری پاریس به عنوان فرماندار منطقه پاریس بزرگ نظارت بر عملکرد سایر دستگاههای دولتی را برعهده دارد. بنابراین شهرداری پاریس در عین وابستگی نسبی به دولت، از اختیارات گسترده ای برخوردار است. شهرداری پاریس با وجود تک ساخت بودن حکومت پایگاه والایی در نظام اداری کشور دارد. فعالیتهای شهرداری پاریس به ویژه در عرصه فرهنگ و هنر چشمگیر است و اقدامات آن برای توسعه خانه های فرهنگ و فرهنگسراها الگویی برای سایر شهرداری‌ها شده‌است.
۴) مدل مدیریت شهری کوالالامپور: اگرچه نظام حکومتی مالزی فدرال است و حکومتهای محلی اهمیت زیادی دارند اما در مورد کوالالامپور انتخاب شهردار دموکراتیک نیست و از طرف پادشاه منصوب می گردد. بر اساس قانون یک هیئت مشورتی به شهردار برای اداره امور شهر مشاوره می دهد. شهردار رئیس شورای شهر است و ۱۲ عضو توسط پادشاه و یک عضو از طرف نخست وزیر منصوب می گردند. در قانون شهرداری های مالزی شهردار در راس هرم مدیریت شهری است و در بدنه شهرداری نیز معاونتهای مالی، اداری، برنامه ریزی شهری، بهداشت، صدور مجوز، مهندسی، ساختمان، و خدمات شهری قرار دارد. بر اساس قانون وظایف شهرداری کوالالامپور انجام امور ایجاد و توسعه خیابانها مدیریت ترافیک فاضلاب برنامه ریزی توسعه شهری زیبا سازی شهری پارکها و تفریحات مسکن شهری توسعه شهرکهای صنعتی توسعه رفاه در نواحی محروم شهری هماهنگی و کنترل بلایای طبیعی است.
۵) مدل مدیریت شهری استانبول: در ترکیه شهرداران بطور مستقیم توسط رای مردم انتخاب می شوند و مدیریت شهرها بطور کامل برعهده شهرداری ها می باشد. مدیریت شهری در ترکیه شامل مجمع، شورا و شهردار می باشد که تعداد اعضای مجمع با توجه به جمعیت شهرها متغیر است. از سال ۱۹۸۴ و طرح قانون جدید ۳۰۳۰ استقلال نسبی و منابع مالی مقرر شده توسط دولت مرکزی قدرت شهرداری استانبول را تقویت کرد. بعلاوه شهردار یکی از اعضای حزب قانون گذار می باشد. شهرداری استانبول وظایفی همچون برنامه ریزی کلان شهری مدیریت تاسیسات زیربنایی مسک و حمل و نقل شهری مدیریت ترافیک بهداشت و... را برعهده دارد.
برای جمع بندی از مدلهای مدیریت شهری در شهرهای مورد مطالعه در جدول زیر خلاصه‌ای از مطالعات تطبیقی تحقیق آمده است. شایان ذکر می‌باشد که یکی از مهمترین دستاوردهای مطالعات تطبیقی در این تحقیق آن است که در کلانشهرهای مورد مطالعه، مدیریت شهری بصورت یکپارچه و تحت حکمروایی یک نهاد واحد است. این موضوع از آنجا حائز اهمیت است که تفرق اداری و ساختاری در مدیریت شهری منجر به آشفتگی در اداره امور شهری می‌گردد که اکنون در فضای مدیریت شهری تهران با آن مواجه هستیم. در این تحقیق با تاکید بر یافته‌های مطالعات تطبیقی بر این امر تاکید گردیده است که مدلی تدوین گردد که بتواند حکمرانی و مدیریت شهری تهران را در یک چارچوب یکپارچه هدایت نماید. نکته قابل توجه دیگر آن است که از آنجا که این مدل ناظر بر هر دو جنبه حکمرانی و مدیریت شهری بصورت توامان است باید نهادی در محوریت اداره امور شهری قرار گیرد که در هر دو جنبه ذی نفوذ باشد.

۲-۵ تجزیه تحلیل داده‌های مستخرج از پرسشنامه

پس از انجام مطالعات تطبیقی، مهمترین اقدام در روش تحقیق این پژوهش، برگزاری پنل‌های تخصصی با خبرگان حوزه مدیریت شهری بوده

جدول شماره ۱: خلاصه مطالعات تطبیقی انجام شده

ردیف	کلانشهر مورد بررسی	کشور	مدل مدیریت شهری
۱	نیویورک	ایلات متحده آمریکا	شورا-شهردار
۲	لندن	انگلستان	شورا-شهردار
۳	پاریس	فرانسه	شورا-مدیر شهر
۴	استانبول	ترکیه	انتخاب شهردار توسط رای مستقیم مردم
۵	کوالالامپور	مالزی	انتخاب شهردار توسط پادشاه

جدول شماره ۲: آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

		بعد سیاسی	بعد امنیتی	بعد اقتصادی	بعد عمرانی	بعد خدماتی	بعد اجتماعی	بعد فرهنگی
تعداد		۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
پارامترهای نرمال بودن	میانگین	۳.۷۰۵۹	۴.۰۲۹۴	۳.۷۶۴۷	۳.۸۸۲۴	۴.۰۲۹۴	۳.۹۴۱۲	۳.۷۳۵۳
	انحراف معیار	.۶۷۵۵۲	.۵۷۶۵۸	.۸۱۸۶۸	.۶۸۵۹۹	.۶۲۶۹۴	.۶۰۰۰۶	.۸۶۳۷۱
بیشترین کرانه تفاوت ها	مطلق	.۳۷۴	.۳۴۴	.۴۰۷	.۳۹۲	.۳۶۴	.۳۳۳	.۳۵۶
	مثبت	.۲۷۳	.۳۴۴	.۲۹۹	.۳۱۴	.۳۴۲	.۳۱۴	.۲۶۲
	منفی	-.۳۷۴	-.۳۳۳	-.۴۰۷	-.۳۹۲	-.۳۶۴	-.۳۳۳	-.۳۵۶
کولموگروف-اسمیرنوف(Z)		.۳۷۴	.۳۴۴	.۴۰۷	.۳۹۲	.۳۶۴	.۳۳۳	.۳۵۶
احتمال معنی داری (Sig)		.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰
نتیجه		غیرنرمال	غیرنرمال	غیرنرمال	غیرنرمال	غیرنرمال	غیرنرمال	غیرنرمال

است. در این گام با بهره‌گیری از مصاحبه های ساختار یافته و باز به صورت توصیفی به تشریح وضعیت مدیریت شهری شهر تهران پرداخته‌ایم تا بتوانیم به الگوی مدنظر در مدیریت یکپارچه شهر تهران دست یابیم.

۵-۲-۱ تبیین ابعاد مدل پیشنهادی

با توجه به نظرات خبرگان، مدل پیشنهادی در ۷ بعد شامل، سیاسی، امنیتی، اقتصادی، عمرانی، خدماتی، اجتماعی و فرهنگی تبیین خواهد شد. بررسی این ابعاد از آن جهت حائز اهمیت است که بدانیم در مدل تدوین شده چه عواملی را باید در نظر بگیریم و وزن هریک از این ابعاد به چه میزان است.

۵-۲-۲ بررسی پارامتریک یا ناپارامتریک بودن ابعاد مدل پیشنهادی

به منظور تعیین نوع آزمون‌های مورد نیاز (از لحاظ آزمون پارامتریک یا ناپارامتریک بودن) برای تحلیل داده‌ها، ابتدا باید وضعیت توزیع متغیرها مشخص شود. برای این منظور از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، استفاده می‌شود. نتایج آزمون کولموگرف

اسـمیرنوف در جـدول ۲ بـرای هـر یـک از متغیرهـای تحقیق آورده شـده اسـت.

در آزمـون کولموگـروف اسـمینوف اگر مقـدار احتمال معنـی داری بالاتر از مقدار ۰٫۰۵ باشـد، متغیر مربوطه نرمـال اسـت، ولـی اگـر کمتـر از ۰٫۰۵ باشـد، توزیـع متغیـر مربوطـه غیـر نرمـال می باشـد. همانطـوری که در جـدول بـالا ملاحظـه مـی گـردد، مقـدار احتمـال معنـی داری بـرای همـه متغیرهـای پژوهـش حاضـر، کمتـر از ۰٫۰۵ اسـت، لـذا نمی‌توان فرض نرمـال بودن توزیـع مربـوط بـه متغیرهای پژوهـش را پذیرفـت. لذا بـرای انجـام آزمون‌های مربـوط به متغیرهـای پژوهش از روش هـای ناپارامتریـک اسـتفاده خواهیـم کرد.

۳-۲-۵ بررسـی وضعیت ابعاد مـدل در مدیریت شهر تهران

۱-۳-۲-۵ بررسـی وضعیـت بعـد سیاسـی در مدیریـت شـهری

از آنجـا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسـمیرنوف، بـرای بعد سیاسـی، فـرض نرمال بـودن برقرار نیسـت، لذا برای بررسـی وضعیت این متغیرهـا از نظر خبرگان، از آزمـون آمـاری ناپارامتریک دوجملـه‌ای با فروض زیر استفاده شد.

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فـرض H۰ بیانگـر این اسـت که مقـدار میانگین کمتر مسـاوی ۳ و فـرض H۱ بیانگـر ایـن اسـت کـه مقـدار میانگین بیشـتر از ۳ اسـت. نتایج آزمـون دوجمله‌ای را در جـدول ۳ ارایه شـده اسـت.

بـا اسـتناد به نمـرات به دسـت آمـده از نمونـه و انجام آزمـون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد سیاسـی، همـان طـور کـه در جـدول بـالا قابل مشـاهده اسـت، مقدار نسـبت مشـاهده شـده بـرای گـروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشـتر از مقدار نسـبت آزمون(۰٫۵) است. از طرفی همـان طـوری کـه در جـدول بـالا مشـاهده می‌شـود، مقـدار احتمـال عـدد معنـی‌داری (Sig) در مـورد بعد سیاسـی، از مقـدار معیـار ۰٫۰۵ α= کوچک‌تـر گردیده اسـت که بیانگر معنی دار بودن نسـبت مشـاهده شـده اسـت. لـذا مـی تـوان گفـت کـه بعـد سیاسـی بـرای مدیریـت شـهری مهم اسـت و به عنـوان یکـی از ابعاد مدیریـت شـهری بایـد در نظـر گرفته شـود.

۲-۳-۲-۵ بررسـی وضعیـت بعـد امنیتـی در مدیریـت شـهری

از آنجـا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسـمیرنوف، بـرای بعـد امنیتی، فرض نرمال بودن برقرار نیسـت، لذا برای بررسـی وضعیـت این متغیرها از نظـر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای اسـتفاده شـد.

فرض‌هـای آمـاری مربـوط بـه آزمـون دوجملـه‌ای بعد امنیتـی از دیـد خبـرگان بـه صورت زیر اسـت:

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فـرض H۰ بیانگـر این اسـت که مقـدار میانگین کمتر مسـاوی ۳ و فـرض H۱ بیانگـر ایـن اسـت کـه مقـدار میانگین بیشـتر از ۳ اسـت. نتایج آزمـون دوجمله‌ای را در جـدول ۴ ارایه شـده اسـت.

بـا اسـتناد به نمـرات به دسـت آمـده از نمونـه و انجام آزمـون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربـوط به بعد امنیتی، همـان طـور کـه در جـدول بـالا قابل مشـاهده اسـت،

جدول شماره۳: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد سیاسی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۲۴	.۵۰	.۲۹	۱۰	۳<=	گروه ۱	بعد سیاسی
		.۷۱	۲۴	۳>	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

جدول شماره ۴ . آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد امنیتی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۰	.۵۰	.۱۵	۵	=<۳	گروه ۱	بعد امنیتی
		.۸۵	۲۹	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

جدول شماره۵: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد اقتصادی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۱	.۵۰	.۲۱	۷	=<۳	گروه ۱	بعد امنیتی
		.۷۹	۲۷	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد امنیتی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد امنیتی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

۳-۳-۲-۵ بررسی وضعیت بعد اقتصادی در مدیریت شهری

از آنجا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای بعد اقتصادی، فرض نرمال بودن برقرار نیست، لذا برای بررسی وضعیت این متغیرها از نظر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای استفاده شد. فرض‌های آماری مربوط به آزمون دوجمله‌ای بعد اقتصادی از دید خبرگان به صورت زیر است:

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فرض H۰ بیانگر این است که مقدار میانگین کمتر مساوی ۳ و فرض H۱ بیانگر این است که مقدار میانگین بیشتر از ۳ است. نتایج آزمون دوجمله‌ای را در جدول ۵ ارایه شده است.

با استناد به نمرات به دست آمده از نمونه و انجام آزمون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد اقتصادی، همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد اقتصادی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد اقتصادی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

۴-۳-۲-۵ بررسی وضعیت بعد عمرانی در مدیریت شهری

از آنجا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای بعد عمرانی، فرض نرمال بودن برقرار نیست، لذا برای بررسی وضعیت این متغیرها از نظر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای استفاده شد.

جدول شماره۶: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد عمرانی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۰	.۵۰	.۱۸	۶	=<۳	گروه ۱	بعد عمرانی
		.۸۲	۲۸	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

جدول شماره ۷: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد خدماتی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۰	.۵۰	.۱۲	۴	=<۳	گروه ۱	بعد خدماتی
		.۸۸	۳۰	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

فرض‌های آماری مربوط به آزمون دوجمله‌ای بعد عمرانی از دید خبرگان به صورت زیر است:

H۰: (فرضیه صفر) p=<۰,۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰,۵

فرض H۰ بیانگر این است که مقدار میانگین کمتر مساوی ۳ و فرض H۱ بیانگر این است که مقدار میانگین بیشتر از ۳ است. نتایج آزمون دوجمله‌ای را در جدول ۶ ارایه شده است.

با استناد به نمرات به دست آمده از نمونه و انجام آزمون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد عمرانی، همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد عمرانی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد عمرانی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

۵-۳-۲-۵ بررسی وضعیت بعد خدماتی در مدیریت شهری

از آنجا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای بعد خدماتی، فرض نرمال بودن برقرار نیست، لذا برای بررسی وضعیت این متغیرها از نظر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای استفاده شد. فرض‌های آماری مربوط به آزمون دوجمله‌ای بعد خدماتی از دید خبرگان به صورت زیر است:

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فرض H۰ بیانگر این است که مقدار میانگین، کمتر مساوی ۳ و فرض H۱ بیانگر این است که مقدار میانگین بیشتر از ۳ است. نتایج آزمون دوجمله‌ای را در جدول ۷ ارایه شده است.

با استناد به نمرات به دست آمده از نمونه و انجام آزمون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد خدماتی، همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا

جدول شماره۸: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد اجتماعی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۱	.۵۰	.۲۱	۷	=<۳	گروه ۱	بعد خدماتی
		.۷۹	۲۷	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

جدول شماره۹: آزمون دوجمله‌ای مربوط به وضعیت بعد فرهنگی

عدد معنی‌داری	نسبت آزمون	نسب مشاهده شده	تعداد در هر طبقه	طبقات		
.۰۰۹	.۵۰	.۲۶	۹	=<۳	گروه ۱	بعد فرهنگی
		.۷۴	۲۵	>۳	گروه ۲	
		۱.۰۰	۳۴		کل	

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019

مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد عمرانی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد خدماتی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

۶-۳-۲-۵ بررسی وضعیت بعد اجتماعی در مدیریت شهری

از آنجا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای بعد اجتماعی، فرض نرمال بودن برقرار نیست، لذا برای بررسی وضعیت این متغیرها از نظر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای استفاده شد. فرض‌های آماری مربوط به آزمون دوجمله‌ای بعد اجتماعی از دید خبرگان به صورت زیر است:

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فرض H۰ بیانگر این است که مقدار میانگین، کمتر مساوی ۳ و فرض H۱ بیانگر این است که مقدار میانگین بیشتر از ۳ است. نتایج آزمون دوجمله‌ای را در جدول ۸ ارایه شده است.

با استناد به نمرات به دست آمده از نمونه و انجام آزمون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد اجتماعی، همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد اجتماعی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد اجتماعی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

۷-۳-۲-۵ بررسی وضعیت بعد فرهنگی در مدیریت شهری

از آنجا که طبق نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای بعد فرهنگی، فرض نرمال بودن برقرار نیست، لذا برای بررسی وضعیت این متغیرها از نظر خبرگان، از آزمون آماری ناپارامتریک دوجمله‌ای استفاده شد. فرض‌های آماری مربوط به آزمون دوجمله‌ای بعد فرهنگی از دید خبرگان به صورت زیر است:

جدول شماره ۱۰: ماتریس تصمیم

	بعد اجتماعی	بعد فرهنگی	بعد اقتصادی	بعد سیاسی	بعد امنیتی	بعد عمرانی	بعد خدماتی
مدل اولیه	۳.۱۵۰۱	۳.۲۸۱۲	۲.۶۷۶۱	۲.۸۸۳۴	۲.۸۴۹۲	۲.۹۶۷۸	۳.۱۷۲۰
مدل پیشنهادی	۳.۶۰۰۱	۳.۴۸۶۹	۳.۴۵۲۱	۳.۷۳۳۰	۳.۷۲۷۳	۳.۶۸۵۷	۳.۴۱۰۱

H۰: (فرضیه صفر) p<=۰.۵

H۱: (فرضیه مقابل) p>۰.۵

فرض H۰ بیانگر این است که مقدار میانگین، کمتر مساوی ۳ و فرض H۱ بیانگر این است که مقدار میانگین بیشتر از ۳ است. نتایج آزمون دوجمله‌ای را در جدول ۹ ارایه شده است.

با استناد به نمرات به دست آمده از نمونه و انجام آزمون ناپارامتریک دوجمله‌ای مربوط به بعد فرهنگی، همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، مقدار نسبت مشاهده شده برای گروه دو(بزرگتر از ۳)، بیشتر از مقدار نسبت آزمون(۰,۵) است. از طرفی همان طوری که در جدول بالا مشاهده می‌شود، مقدار احتمال عدد معنی‌داری (Sig) در مورد بعد فرهنگی، از مقدار معیار ۰,۰۵ =α کوچک‌تر گردیده است که بیانگر معنی دار بودن نسبت مشاهده شده است. لذا می توان گفت که بعد فرهنگی برای مدیریت شهری مهم است و به عنوان یکی از ابعاد مدیریت شهری باید در نظر گرفته شود.

حال با توجه به ابعاد احصا شده و با توجه به مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان مدیریت شهری و همچنین با استفاده از یافته‌های مطالعات تطبیقی صورت پذیرفته (که مهمترین دستاورد آن یکپارچگی نظام مدیریت شهری در کلانشهرهای مورد مطالعه بود) می‌توان مدلی را جهت حکمرانی و مدیریت یکپارچه کلانشهر تهران تدوین نمود. در تدوین این مدل باید در نظر داشت که اولا ابعاد ۷گانه آورده شده در بالا لحاظ گردد. ثانیا مدل باید به نحوی باشد که امکان مدیریت یکپارچه شهری تحت فرمان نهادی صاحب نفوذ را بدهد. و ثالثا باید دغدغه‌های مطرح شده در مصاحبه با خبرگان و مدیران اجرایی شهری از جمله عدم یکپارچگی فعالیتهای مرتبط با اداره امور شهری و عدم نظارت مناسب بر امور اجرایی را منعکس نماید. در ادامه به شرح این مدل خواهیم پرداخت.

۴-۲-۵ برآورد اولویت و میزان اهمیت ابعاد مدل با استفاده از روش آنتروپی شانون

آنتروپی یک مفهوم بسیار با اهمیت در علوم اجتماعی، فیزیکی و تئوری اطلاعات می‌باشد. وقتی که داده‌های یک ماتریس تصمیم‌گیری، به طور کامل مشخص باشد، می‌توان از روش آنتروپی برای ارزیابی وزن‌های استفاده کرد. با توجه به ماتریس تصمیم (جدول ۱۰) به طور خلاصه می‌توان برای به دست آوردن اوزان شاخص‌ها، گام‌های زیر را طی کرد (جدول۱):

گام۱- محاسبه P_{ij}:

با توجه به جدول ۱۱، مقادیر P_{ij} را محاسبه می‌کنیم، جدول ۲۱-۴ مقادیر P_{ij} را نشان می‌دهد.

$$P_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sum_{i=1}^{m} a_{ij}} ; \forall_{i,j}$$

گام۲- محاسبه مقدار آنتروپی(E_j):

با توجه به جدول ۲۱-۴ و رابطه زیر مقدار آنتروپی

جدول شماره ۱۱: نتایج گام اول

	بعد اجتماعی	بعد فرهنگی	بعد اقتصادی	بعد سیاسی	بعد امنیتی	بعد عمرانی	بعد خدماتی
مدل اولیه	۰.۴۶۶۶	۰.۴۸۴۸	۰.۴۳۶۶	۰.۴۳۵۷	۰.۴۳۳۲	۰.۴۴۶۰	۰.۴۸۱۹
مدل پیشنهادی	۰.۵۳۳۳	۰.۵۱۵۱	۰.۵۶۳۳	۰.۵۶۴۲	۰.۵۶۶۷	۰.۵۵۳۹	۰.۵۱۸۰

به‌دست می‌آید. مقادیر آنتروپیِ هر شاخص در جدول ۲۲-۴ آورده شده است.

$$E_j = -k\sum_{i=1}^{m}[P_{ij}\ Ln\ P_{ij}]\,;\forall_j$$

گام۳- محاسبه‌ی مقدار عدم اطمینان(d_j):
مقادیر عدم اطمینان با توجه به مقادیر آنتروپی زیر به‌دست می‌آید. این مقادیر در جدول ۲۲-۴ آورده شده است.

$$d_j = 1 - E_j\,;\forall_j$$

گام ۴- محاسبه اوزان(W_j):
وزن هر شاخص با توجه به مقادیر عدم اطمینان و طبق رابطه زیر به‌دست می‌آید. وزن هر شاخص (W_j) در جدول ۱۲ نشان داده شده است.

$$w_j = \frac{d_j}{\sum_{j=1}^{n} d_j}\,;\forall_j$$

تعیین اولویت ابعاد احصا شده این نکته را ضروری می‌دارد که در مدل تدوینی باید به چه ابعادی بیش از حد اهمیت داده شود. از یافته‌های این تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که در مدل پیشنهادی باید به ابعاد امنیتی، سیاسی و اقتصادی بیش از دیگر ابعاد توجه گردد.

۵-۲-۵ مدل پیشنهادی مدیریت شهر تهران

در مدل کنونی مدیریت شهری تهران مشاهده می‌شود که تقسیمات اداری پست تهران، آموزش و پرورش، آب و فاضلاب، نیروی انتظامی و شرکت گاز کاملا با یکدیگر متفاوت می‌باشد. این موضوع از دو جهت برای امور مدیریت شهری و همچنین شهروندان مشکل‌زا می‌باشد: اول آنکه این تقسیمات در هر یک از نهادها و سازمانهای فوق‌الذکر بر طبق تفاوتهای منطقه‌ای و سیاست‌گذاری پیاده‌سازی شده است که بالطبع رفتار اداری و اجرایی هر منطقه بر طبق نیازها و اولویت‌های آنجا ممکن است با منطقه دیگر متفاوت باشد. دوم آنکه شهروندان در صورت انجام امور اداری که نیازمند مراجعه به بیش از یکی از این نهادها است را داشته باشند (از آنجا که قلمرو این سازمانها با یکدیگر متفاوت است) در مواقعی

جدول شماره ۱۴: مقادیر به‌دست آمده (گام ۲ تا ۴)

ردیف	معیارها	مقدارآنتروپی(Ej)	مقدارعدم اطمینان(dj)	وزن معیار(Wj)
۱	بعدخدماتی	۰.۹۹۹	۰.۰۰۱	۰.۰۱۹
۲	بعدعمرانی	۰.۹۹۲	۰.۰۰۸	۰.۱۶۹
۳	بعدامنیتی	۰.۹۸۷	۰.۰۱۳	۰.۲۶۰
۴	بعدسیاسی	۰.۹۸۸	۰.۰۱۲	۰.۲۴۰
۵	بعداقتصادی	۰.۹۸۸	۰.۰۱۲	۰.۲۳۴
۶	بعدفرهنگی	۰.۹۹۹	۰.۰۰۱	۰.۰۱۳
۷	بعداجتماعی	۰.۹۹۷	۰.۰۰۳	۰.۰۶۵

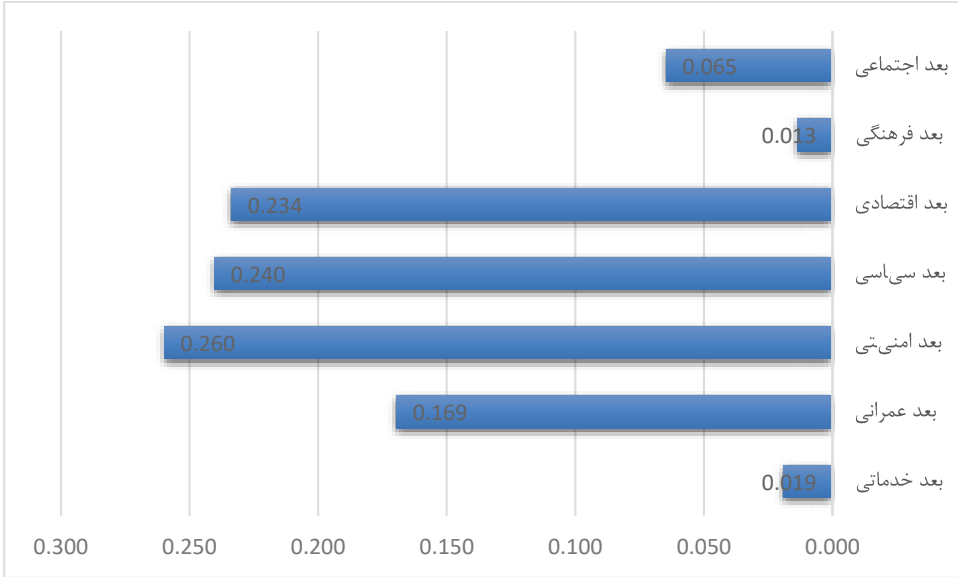

نمودار شماره ۱: وزن نهایی هر شاخص برای ابعاد مدل

می‌بایست مسافت زیادی را برای رسیدگی به امور اداری خود طی کنند که همین امر موجب اتلاف وقت، انرژی و سایر نابسامانی‌های شهری می‌گردد. با نگاهی بر مطالعات تطبیقی صورت پذیرفته الگوهای مدیریت شهری کلانشهرهای منتخب که بدان پرداختیم و با درنظر گرفتن مورد اهمیت احصا شده در مدیریت شهری که در این تحقیق بدست آمد و همچنین با عنایت بر قانون مصوب شورای عالی امنیت ملی مبتنی بر مدیریت یکپارچه کلانشهر تهران؛ از آنجا که نهادهای ذی نفوذ در امر مدیریت شهری تهران در سه سطح ملی، منطقه‌ای و محلی درگیر هستند که از لحاظ حکمرانی و مدیریت شهری، هرکدام وظایف و همچنین اختیارات موازی و گاهی موارد متعارض با یکدیگر دارند؛ نیاز است تا با نگاهی یکپارچه و واحد به موضوع مدیریت شهری کلانشهر تهران نگاه شود. در مدل پیشنهادی این تحقیق سعی بر آن بوده است تا فرمانداری تهران به عنوان هسته مرکزی راهبری و ارائه خدمات شهری در تهران از میزهای ارائه خدماتی تشکیل گردند که در هرکدام از این میزها نمایندگانی از سایر نهادها و سازمانهای ارائه‌دهنده خدمات شهری حضور داشته باشند. در این وضعیت ادارات می بایست تقسیمات خود را با بخشداری مربوطه خود یکپارچه نمایند، به طور مثال در بخشداری شمار ۱ اداره برق می تواند فضای خود را به ۴ منطقه تقسیم نماید، اداره پست به ۲ منطقه و شهرداری به ۵ منطقه تقسیم نماید نکته مهم در این تقسیم بندی این است که مرز تقسیم بندی ادارات می بایستی مطابق با مرز تقسیم بندی بخشداری مربوط به خود باشد. همچنین در این مدل هر کدام از نهادهای و سازمانهایی که به نوعی در ابعاد ۷ گانه مورد مطالعه (به ترتیب اولویت: سیاسی، امنیتی، اقتصادی، عمرانی، خدماتی، اجتماعی، و فرهنگی) دخیل هستند نقش آفرین هستند .

پیاده‌سازی موفقیت آمیز این مدل موجب آن می‌گردد که مدیریت یکپارچه شهری کلانشهر تهران تحت سازماندهی فرماندهی تهران صورت می‌پذیرد و ارباب رجوع نیز بدلیل وحدت فرماندهی در این ساختار مسئول پاسخگو در امور خدمات شهری را بطور معین می‌شناسد. همچنین پیاده‌سازی این مدل موجب آن می‌گردد که کلیه قوانین، آیین نامه‌ها و رویه‌های اداری و سازمانی یکپارچه گردند که این موجب افزایش بهره وری در

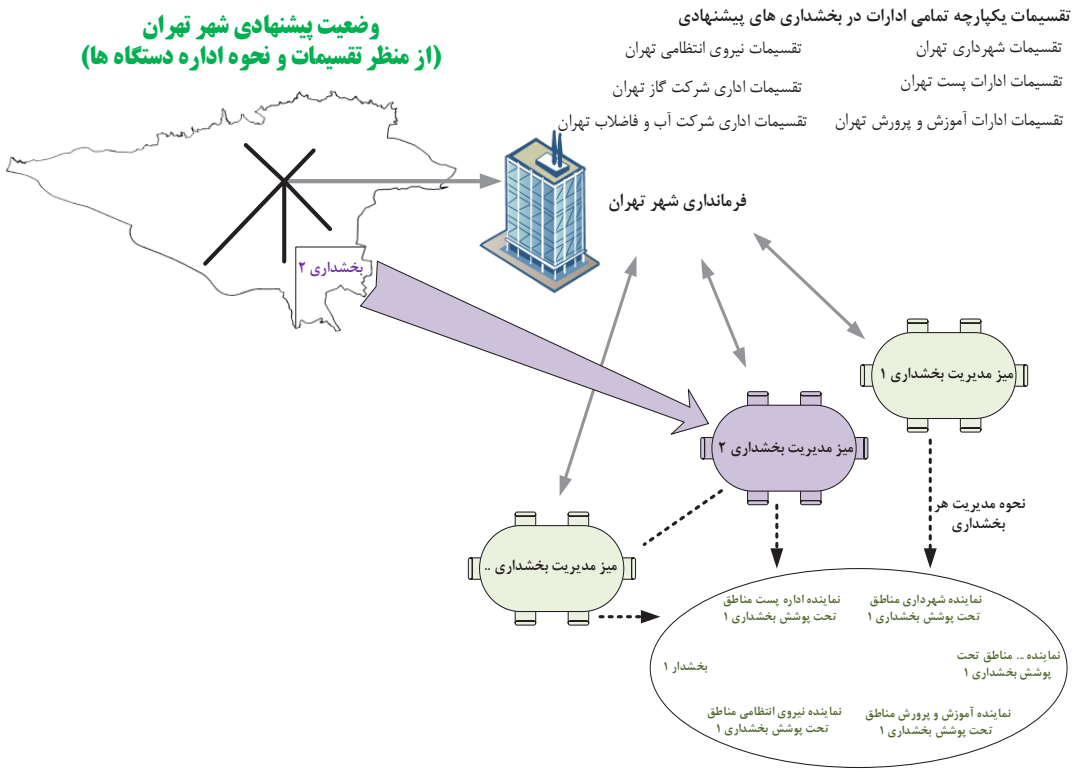

شکل شماره۲: مدل پیشنهادی مدیریت شهر تهران

ارائه خدمات شهری و چابکی در سیاست‌گذاری‌های شهری خواهد شد. علاوه بر این بدلیل اینکه امکان اخذ تصمیمات سریع در این ساختار بوجودمی‌آید؛ انعطاف پذیری نهاد مدیریت شهری در پاسخگویی به اتفاقات غیرمنتظره طبیعی و اجتماعی افزایش خواهد یافت.

نظر به اینکه ابعاد احصا شده در مدیریت شهری تهران که در تحقیق احصا شد نیز باید در این مدل تامین گردد همانطور که در شکل زیر نیز مشاهده می‌گردد؛ محوریت فرمانداری تهران در این مدل منجر به آن می‌گردد که بعد سیاسی مدیریت شهری تهران مدنظر قرار گیرد. زیرا فرمانداری تهران از آنجا که به لحاظ تقسیمات اداری زیر مجموعه وزارت کشور است می‌تواند به لحاظ سیاسی اداره امور شهر تهران را بر عهده گیرد. همچنین وجود نهادهایی همچون شورای تامین استان نیز تقویت کننده این نقش خواهد بود. همچنین حضور نهادهای امنیتی مانند نیروی انتظامی در این مدل موجب آن می‌گردد که بعد امنیتی نیز مدنظر باشد. وجود نهادهای خدمت رسانی شهری نیز مانند شهرداری تهران، آتش نشانی، گاز، پست، آب و فاضلاب و برق نیز ناظر بر بعد خدماتی و اجتماعی خواهد بود و حضور سازمانهایی مانند آموزش و پرورش بعد آموزشی را تامین می‌نماید.

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادات تحقیق

۶-۱ نتیجه‌گیری از یافته‌های تحقیق

در این مقاله سعی بر آن بوده است تا با نگاهی بر مدل‌های مدیریت شهری در کلانشهرهای منتخب دنیا و همچنین تشکیل پنلی از خبرگان و مدیران اجرایی مدیریت شهری تهران، مدلی را برای حکمرانی و مدیریت یکپارچه کلانشهر تهران ارائه دهیم. نتایج حاصل از یافته‌های تحقیق در ۳ حوزه ذیل احصا گردید:

۱. مطالعه تطبیقی مدلهای مدیریت شهری در شهرهای مختلف جهان

روش این پژوهش بدین شکل بوده است که با

مراجعه به خبرگان و اساتید مدیریت شهری، کلانشهرهای نیویورک، پاریس، لندن، کوالالامپور، و استانبول مورد مطالعه تطبیقی قرار گرفت. هدف از مطالعه تطبیقی مدل‌های مدیریت کلانشهرهای مورد بررسی آن بوده است که بتوان مهمترین عامل موثر در مدیریت شهری کارآ در این کلانشهرها را بررسی نمود که همانطور که پیشتر نیز اشاره گردید می‌توان به مدیریت یکپارچه و حکمروایی واحد بعنوان مهمترین عامل اشاره نمود. تجربه اجرایی محقق نیز این امر را تایید می‌نماید که در بسیاری موارد ضعف مدیریت شهری تهران بدلیل عدم یکپارچگی سیستم اداره امور شهری بوده است.

۲. تعیین ابعاد مدل پیشنهادی و مشخص نمودن اهمیت و اولویت ابعاد پیشنهادی

با توجه به مصاحبه با خبرگان و مدیران اجرایی شهر تهران، عمده ابعاد مدنظر در مدیریت کلانشهر تهران شناسایی گردید و در ابعاد سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی، خدماتی، اجتماعی، و عمرانی طبقه بندی شد. نکته قابل تامل در مدیریت شهری تهران که در تدوین مدل این تحقیق نیز درنظر گرفته شده است آن است که باید مدلی تدوین گردد که بتواند تمام نهادهای ذی نفوذ در مدیریت شهری تهران در سه سطح ملی (مانند مجلس شورای اسلامی، وزارت کشور، وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان هلال احمر و...)، منطقه‌ای (مانند استانداری، سازمان مسکن و شهرسازی استان، و...) و شهری (شورای اسلامی شهر و شهرداری) را با یکدیگر یکپاچه نماید. از طرفی این مدل بایستی قابلیت پاسخگویی به ابعاد هفت گانه احصا شده در تحقیق را نیز داشته باشد.

در ادامه این تحقیق، ابعاد درنظر گرفته شدن برای مدل مدیریت شهری تهران بر اساس اهمیت آنها تقسیم بندی گردید. اولویت ابعاد احصا شده در این تحقیق به ترتیب امنیتی، سیاسی، اقتصادی، عمرانی، اقتصادی، خدماتی، و فرهنگی می‌باشد.

۳. پیشنهاد مدل مطلوب برای بهبود حکمرانی و مدیریت شهر تهران

در مدل تدوین شده در این تحقیق، فرمانداری شهر تهران به عنوان نهاد متمرکز ارائه دهنده خدمات و اداره امور شهری مشخص شده است و سایر نهادها و سازمانها نیز با در اختیار داشتن نماینده‌ای در میز مدیریت بخشداری به ارائه خدمات شهری به شهروندان می‌پردازند. این امر سبب آن می‌گردد که محوریت فرمانداری بعنوان نهاد حاکمیتی امکان یکپارچه‌سازی نهادهای درگیر در اداره امور شهری را فراهم آورد. همچنین به لحاظ آنکه همه نهادها و سازمانهای درگیر در امر مدیریت شهری تهران در این مدل قابلیت مشارکت در تصمیم‌گیری دارند، ابعاد مدنظر نیز تامین می‌گردند. بطور مثال از آنجا که فرمانداری تهران دارای قدرت قانونی و حکمرانی است، بعد سیاسی که مهمترین بعد احصا شده در این مدل است تامین می‌گردد و همچنین از آنجا که نهادهای امنیتی مانند نیروی انتظامی و همچنین شورای تامین استانها در این مدل حضور دارند بعد امنیتی و اجتماعی نیز تامین می‌گردد. با مشارکت نهادهایی مانند شهرداری تهران، آتش‌نشانی، آموزش و پرورش و سایر نهادهای اداره خدمات شهری در این مدل (که از طریق میز خدمت آورده شده است) ابعاد دیگر مدل مانند اقتصادی، عمرانی، خدماتی و فرهنگی نیز در نظر گرفته می‌شود.

۲-۶ پیشنهادات

در پایان می‌توان پیشنهاداتی را درخصوص این تحقیق ارائه نمود:

۱. مطالعه مدل مدیریت شهری در سایر کلانشهرهای دنیا که در این تحقیق به آنها پرداخته نشده است و مقایسه مدل‌های مطالعه شده با مدلهای استخراج شده در این تحقیق .

۲. تدوین مدل حکمرانی و مدیریت شهری با محوریت شورای اسلامی شهر و شهرداری تهران و مقایسه آن با مدل ارائه شده در این تحقیق.

۳.پیاده سازی آزمایشی مدل پیشنهادی در این

تحقیق در یکی از شـهرهای جدید کشـور و اسـتخراج نقـاط ضعـف و قـوت مـدل پیشـنهاد شـده در ایـن تحقیق .

منابع

بـرک پـور، ناصـر، و اسـدی، ایـرج، (۱۳۹۰) مدیریت و حکمرانـی شـهر تهران، انتشـارات دانشـگاه هنر.

حسـینی، سـید زهـرا، (۱۳۸۸) بررسـی امکان سـنجی اسـتقرار مدیریـت یکپارچـه شـعری در ایـران (مطالعه مـوردی شـهر مشـهد)، پایـان نامـه کارشناسـی ارشـد مدیریـت شـهری، دانشـگاه فردوسـی مشـهد.

داوران، عبدالامیـر، (۱۳۹۲) بررسـی تطبیقـی الگوهای مدیریـت شـهری در آمریـکا، فرانسـه، مالـزی، ترکیه و ایـران، پایـان نامـه کارشناسـی ارشـد جغرافیـا و برنامه ریـزی شـهری، دانشـگاه تهران.

سـعیدی رضوانـی، نویـد، (۱۳۸۱) امـکان سـنجی واگـذاری وظایـف جدیـد بـه شـهرداری ها، پایـان نامه کارشناسـی ارشـد مدیریـت شـهری، دانشـگاه تربیـت مـدرس.

صرافـی، مظفر، و تورانیان، فضیلـت، (۱۳۸۳) مروری بر دیدگاههـای نظـری مدیریت کلان شـهری بـا تاکید بر جنبه‌هـای نهـادی، فصلنامـه مدیریت شـهری، شـماره ۱۷.

قالیبـاف، محمـد باقـر، و حافـظ نیـا، محمـد رضـا، (۱۳۸۹) تبییـن نقش تقسـیمات سیاسـی اداری شـهر در مدیریـت یکپارچـه شـهری (مطالعـه مـوردی شـهر تهـران)، فصلنامـه علمـی پژوهشـی جغرافیـا.

قالیبـاف، محمـد باقـر، (۱۳۸۰) بررسـی تحلیلی سـیر تکویـن نهادهـای محلی ایـران در دوران معاصـر و ارائه الگـوی مناسـب، پایـان نامه دکتـری مدیریت شـهری، دانشـگاه تربیـت مدرس.

کاظمیان، غلامرضا، و عسـگری، علی، (۱۳۸۵) شناخت و تحلیـل نظـام موجـود مجموعه های شـهری کشـور، فصلنامه مدیریت شـهری، شـماره ۱۸.

میکائیلـی نمین، سـارا، (۱۳۹۲) آسـیب شناسـی مدل اداره امـور شـهر در ایـران (بـا تاکیـد بر شـهر تهـران)، پایـان نامـه کارشناسـی ارشـد برنامـه ریـزی رفـاه اجتماعـی، دانشـگاه علامـه طباطبایـی.

میرعابدینـی، سـید زهـره، (۱۳۸۸) امـکان سـنجی تحقـق مدیریـت یکپارچـه شـهری بـا تاکید بر سـطح تصمیـم گیری (نمونه موردی شـهر تهـران)، پایان نامه کارشناسـی ارشـد مدیریـت شـهری، دانشـگاه علامـه طباطبایی.

نوبـری، نـازک، و رحیمـی، محمـد، (۱۳۸۹) حکمرانی خـوب شـهری یـک ضـرورت تردیـد ناپذیـر، نشـریه دانـش شـهر، شـماره ۱۱.

DeSantis.V and Renner.T (2002), City Government Structure: An Attempt at Classification, State and Local Government Review, Vol.34, No.2

Jones H, Clench B, and Harris D, (2014), The governance of urban service delivery in developing countries: Literature review, Cities Jounal, No.62

Jenkins, Paul, (2000), Urban Management Urban Poverty and Urban Governance Planning and Land Management in Maputo, Environment & Urbanization, No.12

Kaufmann, Daniel, and Kraay Aart, Mastuzzi, (2010) The Worldwide Governance Indicators Methodology and Analytical Issues, Policy Research, No.12

Pour Ahmad, A, and Lotfi, S, (2015), The Failure of the Integrated Urban Management in Iran: An Analysis from the Perspective of Interactive and Legal Problems between the State and Municipality, International Journal of Management Science, No.2

McGill, Ron, (2001), Urban Management Checklist, Cities Journal, No.5

Stewart, Kennedy, (2006), Designing Good Urban Governance Indicators: The Importance of Citizen Participation and Evaluation in Greater Vancover, Cities Journal, No.23

Simmonds, Roggers, and Hack, Garry (2009), Global City Regions: Their Emerging Forms, Land Lines Journal, No 3

UNCHS (HABITAT), (2000), The Global Campaign for

Good Urban Governance, Environment & Urbanization, No.1

UN-HABITAT, (2004), Urban Governance Index, Global Campaign on Urban Governance.

UNDP, (2000), The Impact of Participation in Local Governance: A Synthesis of Nine Case Studies

ج) وب‌سایت‌ها

www.communities.gov.uk

www.istanbul.com

www.kualalampur.gov.my

www.london.gov.uk

www.nyc.gov

www.parisinfo.com

www.unhabitate.org